СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 270. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 19. падолиста, 1927. VOL. XXXV. No. 270. Jersey City, N. J., Saturday, November 19, 1927. THREE CENTS.

КУЛИДЖ ЗАПОВІДАЄ ДОБРОБУТ

ПРИЗНАЄ ДОБРОБУТ МІРОЮ ПОСТУПУ АМЕРИКИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 17. падолиста. — Президент Кулидж відвідав нині се місто й виголосив тут промову перед Юніон Лігоф Филаделфія з приводу свята Дня Оснувателів.

У сій промові Кулидж заповів, що Америка наближається до нової ери великого добробуту. Добробут він признав пробним каменем поступу краю. Далі він вичислив ряд потреб краю. Між ними на першім місці ставив потребу контролі та заведення більше кораблів для американської фльоти. Він заявився проти обниження митової тарифи та вмішування федерального уряду в бизнесові справи.

ГУРАГАН У ВАШИНГТОНІ.

КОЛО ПІВ СОТКИ ОСІБ ПОКАЛІЧЕНИХ.

ВАШИНГТОН, 17. падолиста. — Південно-східну частину столиці краю, як також сусідні міста в Меріленді навістив нині сильний торнадо.

Гураган завалив богато домів та спричинив шкоду, яку обчисляють на три чверти міліона долярів. Він завалив також ґанґар (шопу для бальонів), що належить до военної фльоти. В місті Алендсендрії гураган завалив коло три сотки домів; шкода виносить понад міліон долярів.

Вітер був такий сильний, що побив богато людей. У шпиталях перевязувано коло 50 осіб. Грім убив одну жінку.

БОЯТЬСЯ НОВОЇ ПОВЕНИ В ВЕРМОНТІ.

ВОДИ В РІКАХ ЗНОВА ПІДНЯЛИСЯ.

БЕРЛИНГТОН, 17. падолиста. Населення осель та фарм, положених у долинах стейту Вермонта, сильно переляканe невпинним дощем, що лле більше як добу. Над північною частю стейту Ню Йорк був хмаролом. Люди побоюються нової повени, бо води в ріках уже знова почали підниматися.

Стейтова леґіслятура збирається дня 30. падолиста на надзвичайну сесію для розглянення способу допомоги жертвам повени.

ДИТИНА ПРОБУЄ ДОКОНАТИ САМОВБИЙСТВА.

КАЖЕ, ЩО РОДИЧІ ЇЇ НЕ ДАВАЛИ РАДИ НА ЇЇ РАНИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Ню Джерзі, 17. падолиста.— У місцевій Гровер Клівленд Гай Скул підчас перерви пробувала 13-літна учениця Еделґарда Ґранцел поповнити самовбийство. Дівчина випила фляшину йодини, і з криком болю впала серед своїх забавляючихся товаришок.

Дівчину сейчас відставлено до шпиталя; лікарі дали їй першу поміч та заявили, що вона ще має шанси виздоровіти. Дівчина сказала, що вона попала в розпуку через те, що вона терпіла страшні тілесні муки від упадку зі сходів, а її родичі, обоє переконані „християнські вчені", не хотіли згідно зі своїми переконаннями взяти її до лікаря. Дівчина через кілька тижнів пробувала переносити біль, а далі знемоглася й пробувала покінчити зі собою.

Лікарі постаралися о дозвіл родичів оглянути дівчину та кайшли, що вона справді має побитий бік, а може й зломане ребро. Поліція вмішалася в справу, чи не треба впертих родичів поставити перед суд. Родичі не хотіли дати газетярам ніякого вияснення. Вони німецькі іміґранти.

НАЧАЛЬНИК ПОЛІЦІЇ МАВ ЇЗДИТИ КРАДЕНИМ АВТОМ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 17. падолиста. — Ричардови О. Зоберови, котрого усунено 31. жовтня зі становища начальника поліції, доручено нині обжалованє за кілька каригідних учинків. Зобера кличуть на переслухання перед поліційним судом, де він має виправдатися з ряду закидів, між иншим з того, що він їздив краденим автом.

ДРАСТИЧНА СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ПАНКСАТОНІ, Па. 17 падолиста. — Стейтовий судя Ленґем видав на просьбу підприємства Клірфілд Битюмінес Ковл Ко. судову заборону проти страйкуючих робітників, у якій забороняється страйкарам намовляти скебів покидати роботу.

Заборона дуже широка. Вона забороняє не тільки застрашування скебів, але навіть виставлювання пікетів здовж дороги на роботу, вивішування вивісок, закликаючих до страйку, ба навіть говорити до скебів або співати пісні, звернені до скебів.

ЮНІЯ ПРОТИ ШПІОНАЖІ ПІДПРИЄМСТВА.

НЮ ЙОРК, 17. падолиста. — Юнія робітників, працюючих на електричних зелізницях, підняла публичний протест проти шпіонажі проти робітників, яку розвело підприємство Інтерборо, що має підземні й надземні зелізниці в Ню Йорку. Юнія каже, що кошти вдержання сеї шпіонажі мусить сплачувати місто, котре вважається спільником підприємства і домагається публичного розсліду над шпіонською сіттю підприємства.

ІНДІЯНИН ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ПОБОЇ ІНДІЯНИНА.

АНТЛЕРЗ, Оклагома, 17. падолиста. — Стейтовий суд засудив 51-літного Індіянина М. Лока, бувшого начальника індіянського племени, на 10 літ вязниці за те, що він згідно з індіянським звичаєм постріляв молодого Індіянина, що напастував індіянські дівчата. Суд не приняв оборони обжалованого, що він мав право се зробити.

НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ.

ОТАВА, Онт. — Населення Канади, після послідного статистичного звіту, виносить 9,389,500. В часі послідного перепису, який відбувся у 1921 році, виносило воно лише 8,788,488. Від цього часу зросло воно о 600,814 душ головно тому, що Злучені Держави замкнули іміґрацію з Европи й вона тепер спрямувалася до Канади.

БОЛЬШЕВИКИ БОЯТЬСЯ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — У тутешніх політичних кругах догадуються, що большевики лише тому згодилися взяти участь в конференції для розброєнь, бо бояться війни з Польщею.

ЛИСТОПАДОВІ ТОРЖЕСТВА У ЛЬВОВІ.

Українські громадяне міста Львова зложили 31 жовтня торжественний поклин памяти поляглих Героїв Галицької Української Армії. Зложили той поклин усі круги українського населення того міста, яке таку преважну ролю відіграло в незабутніх днях розвалу старої австрійської монархії, яке перше на Галицькій Землі виступило активно за здійснення найвищого права нації. Але найбільш потішаюче це, що той поклин зложили тисячні маси наймолодшого покоління, яке заповнило вщерть цілу величезну площу перед Архикатедральною Церквою св. Юра. Знак, що молоде покоління найкраще розуміє ту великанську жертву, яку зложили на вівтарі Батьківщини Погибші Борці-Герої.

Добре зробило Т-во Охорони Военних Могил, що з уваги на масову участь Львовян у традиційному вже святі-поминках в честь Поляглих уладило Панахиду під голим небом, даючи тим змогу всім учасникам бути на ній безпосередньо. Довкола прибраної квітами могили, на горішній части подвіря, на якій був укопаний березовий хрест, стануло коло 30 священиків під проводом сивоволосого о. мітр. Бачинського до торжественної Панахиди. Співав хор „Сурма" під управою п. Неділки. Незабутнє вражіння робила ця відправа й відповідь хору під відповідне освітлення могили, біля якої почетну сторожу творили відділи пластунів і пластунок з прапором та чета Луговиків. А вже глибоко обдумана й відчута проповідь о. Труха чина св. В. В., виголошена тубальним голосом і з великою силою, вистиснула неодин стон в наших наболілих серцях, але й покріпила усіх на дусі своїм бадьорим, піднеслим, повним надії тоном і змістом. Ця проповідь лишиться безперечно на довго в памяти всіх тих, що її чули. Трогаючо безсмертним „Вічная Память" і иншими піснями та глибоким поклоном зібраних перед могилою закінчилися цьогорічні поминки в честь Українських Героїв у Львові.

СОБАКА З ДЕРЕВЛЯНОЮ НОГОЮ.

ЛОНДОН. — У „Кристал Палес" відкрито собачу виставку, на якій виставлено около 2 тисячі ріжного рода собак. Особлившу увагу звернув на себе 4-літний фокстерер з деревляною ногою. Собачі треба було відрізати роздавлену ногу й замінити її штучною, яку зробив оден лондонський ветеринар. Собака знаменито бігає на своїй штучній нозі.

УРЯДНИК АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА У ПЕКІНІ ЗДЕФРАВДУВАВ $31,000.

ПЕКІН, 16. падолиста. — Г. Кренц, платничий американського посольства, находиться, як думають, на кораблі, що пливе до Сінгапор. Здефравдував він $31,000, у золоті, приналежних до посольства, які повірено його опіці.

У Шангаю бачено його перед тижнем у товаристві якоїсь російської дами. Кренц є хорий на туберкульозу й доктори заявили йому, що не буде довше жити як кілька місяців.

У жовтні вибрався він на лови й коли довший час нічого про нього не було чути, зроблено ревізію у його книжках. Тоді переконалися, що він здефравдував згадані гроші й утік, полишивши у Пекіні у крайній нужді свою жінку і троє дітей. За Кренцом розписано стежні листи.

ПРОГОЛОШЕННЯ НИЗЬКОЇ ТАРИФИ НА АМЕРИКАНСЬКІ ТОВАРИ.

ПАРИЖ, 16. падолиста. — Урядовий журнал французького правительства оголосив розпорядок, яким привертається давну низьку тарифу на деякі американські товари, які продаються у Франції. Американським товарам признається таку саму низьку оплату, яку платиться за німецькі товари. Сю низьку тарифу поширено на 471 предметів. Згадана тарифа може бути відкликана кождої хвилі, а реченець її тревання є обмежений. У кожнім случаю буде вона тривати, поки не заключиться тревалого торговельного договору зі Злученими Державами. Тарифа входить в життя від слідуючого понеділка.

ЖІНКИ В РАДАХ (СОВІТАХ).

Останні сільські та міські вибори в Рад. Союзі виказали збільшення політичної активности серед жіноцтва. Жінки брали живу участь у виборчій акції, висуваючи майже в кождім окрузі свої кандидатури. При цьому були добре зорганізовані. Бувало, що мущини виборці на вічах чи зборах були ворожо настроєні до участи жінок в самоврядуванню. В таких випадках жінки з протестом покидали салю нарад. Як виказує урядова статистика, в сільських і міських радах та повітових виконних комітетах засідає тепер 140,073 жінок, з чого 124,657 осіб припадає на ради сільські, а 15,416 на міські. 641 жінок займає становища предсідників рад.

ТЮРМА ЗА ВШАНОВАННЯ ПАМЯТИ М. ДРАГОМАНОВА.

Повтовий суд в Рудках засудив Миколу Рогуцького на 10 днів арешту без заміни на гривну за це, що на святочній академії для вшановання памяти Михайла Драгоманова мав у своїй промові сказати:

„Браття селяни, організуймося в силу, аби чим скорше получити Львів з Києвом".

ПОЛЬСЬКИЙ ЧАСОПИС ПИШЕ, ЩО БОЛЬШЕВИКИ ВИВЕЗЛИ ПАЩУКА ДО СОВ. СОЮЗА.

„Курієр Польскі" пише, що посла Пащука вивезли большевики силою зі Львова до Совітського Союза. Сталося се кілька днів по тім, як Пащук заявив, що покидає комуністичний клюб і вступає до соймового українського клюбу. Слідство мало виявити, що перед помешканням Пащука у Львові приїхав автомобіль, з якого вийшло трох молодих мущин. Небаром після того у помешканню Пащука далося почути шамотання й бійка. В кілька мінут опісля винесли незнакомі мущини Пащука з його мешкання у непритомнім стані й положили в авто. Слідуючого дня рано польська погранична сторожа старалася задержати на границі авто, яке старалося переїхати на совітську сторону. Мимо того, що польська сторожа почала стріляти до авта, вдалося йому переїхати до Совітського Союза. Стільки польська ґазета про вивезення Пащука.

Як звісно, кілька днів тому назад доносили телеграми, що Пащук утік за границю й забрав зі собою $25,000 партійного гроша, присланого комуністам зі Злучених Держав. Котра з тих вісток правдива, покаже найблища будучнина. Певною річчю лише є, що посол Пащук пропав і ніхто його не бачив по заяві, що виступає з комуністичного клюбу.

ОРИҐІНАЛЬНА ЦЕРКВА В АНГЛІЇ.

В англійськім містечку Бержемот посвятили церкву, єдину в своїм роді, призначену виключно для дітей. Парох Мур, що дав почин до її будови, є тої думки, що така церква причиниться чимало до зміцнення релігійного настрою дітей. Діти виберуть собі сами голову церковного братства, паламаря та органіста. Родичам буде вільно входити до цієї церкви тілько у виїмкових випадках. Ця ідея найде без сумніву відгук в Англії.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА БУДУЄ ОДЕН З НАЙДОВШИХ ТУНЕЛІВ.

У Чехословаччині розпічнеться незабаром будова одного з найдовших тунелів на залізничному шляху, Гандльова—Горна Штубня на Словаччині. Сей тунель буде мати довжину 3-ох кільометрів і 100 метрів. Будова згаданого тунелю потребає 3 роки.

САМОГУБСТВО АДОЛЬФА ЙОФФЕ

ВИЗНАЧНИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРОВІДНИК ЗАСТРІЛИВСЯ В МОСКВІ.

МОСКВА, 17. падолиста. — Адольф Йоффе, визначний большевицький дипломат і оден з провідників російських комуністів, поповнив тут самогубство вистрілом з револьвера. Хорував він вже від довшого часу на запалення нервів, а рівночасно терпів на недугу, якої лікарі не могли розпізнати, а якою заразився в часі свого посольвання в Китаю.

Його терпіння у послідним часі сталися невиносимі, так, що лише заживання наркотиків хвилево їх усмиряло.

Він наміряв слідуючого тижня виїхати заграницю на лічення, одначе страшні болі викликали у нього таке пригноблення, що поповнив самогубство.

Йоффе став звісним від Брест-Литовського мира, коли був головою російсько-большевицької делеґації. Був також головою совітської делеґації в Ризі, коли то Совіти заключили мир з Польщею. Він то віддав велику часть українських і білоруських земель Польщі. Опісля був совітським амбасадором в Берліні, Відні, а вкінці на Далекім Сході. Послідним його державним становищем було віцеголовство Комітету концесій.

ДО ПАРИЖА ВИЇХАВ ДРУГИЙ ВИСЛАННИК СТОРОННИКІВ КАРЛА.

ВІН МАЄ ҐАРАНТУВАТИ КАРЛОВИ МІСЦЕ РЕҐЕНТА АБО КОРОЛІВСЬКИЙ ПРЕСТОЛ.

ПАРИЖ, 17. падолиста. — До Парижа виїхав з Румунії другий висланник сторонників принца Карла. Є ним професор Мугур. Згаданий висланник „карлистів" має ґарантувати Карлови безпечний поворот до Румунії а також становище реґента або й королівський престол. Увільнення Манойлеску й збільшення впливів Народно-Селянської Партії приневолять Карла до рішення, або вволити волю своїх сторонників і вернути до Румунії, або згодитись жити завжди на вигнанню.

Телеграфічні вістки з Балкану, навіть ті, що переходять через цензуру, подають, що в Румунії щораз популярнішим стає настрій серед мешканців краю за поворотом принца Карла.

ШТРЕЗЕМАН ЗА ЗАКІНЧЕННЯМ ЦЛОВОЇ ВІЙНИ З ПОЛЬЩЕЮ.

АҐРАРНІ ГРУПИ Й ЗАЛІЗНИЧИЙ ПРОМИСЛ ПРОТИВНИКАМИ ЦЛОВОГО ДОГОВОРУ.

БЕРЛІН, 17. падолиста. — Штреземан німецький міністер заграничних справ, що саме вернув з Австрії, рішив особисто взятися до діла, щоби закінчити цлову війну між Німеччиною, а Польщею. Він особисто переговорював в тій справі з польським делеґатом Т. Яковським і німецьким послом у Варшаві Равшером, які прибули до Берліна. Ціллю тих переговорів було довести до вступного порозуміння, яке уможливить німецькій і польській делеґації підписати торговельний договір. Господарські круги в одній і другій державі є за скорим заключенням торговельного договору. Лише німецькі аґрарні круги і залізний промисл є проти такого договору, хоч є він в інтересі инших індустрій і загалу німецького населення.

Сподіються, що Штреземанови удасться вкінці побороти усі трудности й довести до заключення торговельного договору, хоч є ще богато перешкод, особливо зі сторони націоналістів, що попирають становище аґрарних кругів.

НОВИЙ СОВІТСЬКИЙ АМБАСАДОР ДЛЯ ЯПОНІЇ.

АЛЕКСАНДЕР ТРОЯНОВСЬКИЙ ЗАЙМЕ МІСЦЕ ДОВГАЛЕВСЬКОГО.

МОСКВА, 17. падолиста. — Совітським амбасадором для Японії іменовано Олександра Трояновського, дотеперішнього президента державного бюра експорту й імпорту.

Уступаючий совітський амбасадор у Японії, Валеріян Довгалевський, обіймає становище амбасадора у Франції, опорожнене наслідком відкликання Х. Раковського.

У ШВАЙЦАРІЇ ЗСУВАЄТЬСЯ ГОРА.

МЕШКАНЦІ ЗАГРОЖЕНОГО КАНТОНУ ПЕРЕНОСЯТЬСЯ В ИНШІ МІСЦЯ.

ЖЕНЕВА, 17. падолиста. — Велика часть гори Арбіно, що лежить на північ від Беллінцона, поволи зсувається в недалеку долину. Мешканці загроженого кантону Тічіно переселюються у безпечніщі місця, побоюючися катастрофи. Інжінери, які слідять від трийцяти літ усування згаданої гори, заявляють, що гора Арбіно зсунулася вже в протягу згаданого часу 9 стіп. Обчисляють, що зсунулося в долину понад 170,000,000 кубічних метрів землі.

ТУНЕЛЬ ПОПІД ҐІБРАЛЬТАРСЬКИЙ ПРОЛИВ.

МАДРИД, 17. падолиста. — Справа будови Ґібральтарського тунелю посувається скорим кроком вперед. Тунель збудується у місці, де згаданий пролив є найвузший, а іменно буде він тягнутися від Пунтай Ґрадалмесі на еспанськім побережі до Пунта де Ціpec на африканськім березі Ґібральтарського проливу. Довжина згаданого тунелю буде виносити 13,800 метрів. Кошти сього підморського підкопу виносять 330,000,000 пезетів. Збудовання тунелю як рівнож і підморської залізниці забере около 6 літ.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ ОДИНИЦЯ РІШАЄ

Аглійський уряд закордонних справ розпочав публікацію дуже цікавих дипльоматичних матеріялів, які відносяться до того часу і подій, які попередили вибух світової війни в 1914 р. Кромі них вийшла друком ще й біографія анґлійського короля Едварда і його спомини. Обі ті публікації кидають багато світла на ті причини, які затягнули Анґлію в ряди аліянтів, а до боротьби з Німеччиною.

Ще в 1897 р. жила Анґлія на так злій стопі з Францією і Росією, що не було ні одної людини, яка не бажалаб собі союза з Німеччиною. А коли Анґлія до цего офіціяльно не змагала, то тільки тому, що тоді держалася вона ще сильно своєї „Splendid Isolation", стоячи осторонь від Европи. Та коли війна з Бурами поставила Анґлію в дуже неприємне становище, бо не було в Европі прямо одного кутка, якого опінія не булаби проти неї і коли повставали чимраз нові конфлікти в Азії, головно в Китаю, і в Африці, себто в Єґипті і Мароко — Англія почала шукати за союзником і звернула свої очі на Німеччину. Вже попередно анґлійський амбасадор Ленсдавн мав з кайзером ще в 1901 році розмову на ту тему, але кайзер не погодився на ніякі уступки, обстоюючи засаду: Всьо або нічо. Всі дальші спроби рівнож не довели до нічого. А ходило тут головно о справу Марока. Анґлія хотіла, щоби остало так як було. Король Едвард будучи в гостині в німецького кайзера вручив особисто меморіял в тій справі, але Німеччина не погоджувалася на анґлійську пропозицію, застерігаючи собі вільну руку. Рішаючим в тій справі було становище самого кайзера, якого малюється в мемуарах короля Едварда як незрівноважену людину, яка по дитинячому гляділа на свій престіж і все була в страху, що його тратить. Кайзер — говориться там далі — провокував своїм поступованнєм та своїми мовами другі держави і держав усіх у воєннім напруженню, хоч в дійсности сам він війни не бажав. Відносився все з повним недовірем до анґлійського королівського двора і до Анґлії взагалі і ті його почування заважували на анґлійсько-німецьких відносинах. Вони то пхнули Анґлію до союза з Францією. Наслідки тої політики пізнала Німеччина сейчас, як тільки захотіла ослабити французьку позицію в Мароко. Анґлія станула тоді по стороні Франції. В її обороні станула вона вкінці і в пропамятнім 1914 році. А як инакше виглядала би сегодня Німеччина і ціла карта Европи, колиб німецький кайзер не був відкинув союза Анґлії з Німеччиною.

Так отсе виглядає одна картина з тих тайн, які зложилися на вибух послідної світової війни.

І СУМНЕ І ПОТІШАЮЧЕ ПРО РІДНИЙ КРАЙ. — ТРЕБА ПОМОЧИ!

(Ориґінальна допись до „Свободи").

III.

До угодовости з ворогом є настроені звичайно передовсім ті, що мають до діла в банках, у більших підприємствах і т. и. — взагалі люди, котрим треба ласки пануючого уряду власне з уваги на їх занятте. Як ми вже бачили, і покійний Володимир Бачинський у своїм „зофортпрограм"-і виступав також головно з домаганням помочи для таких інституцій. Не диво, що і тепер найбільш приступними до угодовости показалися рівнож того рода сфери серед української інтеліґенції.

Угодовський настрій, довший час таєний — мусів нарешті вибухнути і на верх та заманіфестуватися явно, щоби в той спосіб зробити перелім у цілім політичнім світогляді суспільности. Річ певна, що й друга сторона мусіла натискати на це, та жадати: „Досить вже цего баряшкування в чотири очи та в сутінках урядових канцелярій! Коли ви серіозно рішаєтесь на угоду, то не крийтеся з тим як якісь заговірники, але виступіть явно та задокументуйте якимсь маніфестаційним ділом, що ви готові до угоди".

І так і сталося власне. — З нагоди відкриття „всходніх тарґуф" у Львові устроїв львівський воєвода Дунін-Борковскі принятте у себе, а на це принятте запросив і цілий ряд наших достойників. В той спосіб явився на тій хапатні у давній ґубернаторській палаті цілий ряд визначних львівських Українців, а між ними старий діяч Кость Левицький. Його товариші у тім його ході на воєвідську хапатню були знані його товариші з тих ріжних львівських економічних інституцій, котрих імена читаємо все в звітах з ріжних зборів кредитових і інших того рода товариств.

Був там і директор цілого ряду їх, а попри це і голова „Сокола" Заячківський, був і парох волоської церкви о. Д. Лопатинський, і другий пристрастний директор фінансових інституцій др. Говикович та ще пару инших — межи ними і редактор „Діла" др. М. Рудницький.

Що і не говорити — але у всякому разі треба признати усім тим учасникам воєвідського равту велику дозу відваги, відваги і цивільної — бо тим кроком доптали вони цілу свою минувшість, і воєнної — бо не могли знати, чи які запалені молодці-самостійники не всадять їм по кулі в черево, травяче ще присмаки з воєвідської кухні.

Але той їх — з уваги на народні інтереси так фатальний крок — вони мусіли перед тим вже добре обчислити. І вони в дечім не помилилися в своїх рахунках, але в дечім таки помилилися. Помилилися вони іменно в тім, що вважали, що українська суспільність так думає як вони та що вона їх поступок признасть просто за „спасительний", за довершенне того, що вже давно було приготоване і лише ждало на послідний, рішучий штовх — щоби заяснїти яко доконаний факт в цілій сумнівній своїй красі.

Але на щастє — суспільність наша в краю приняла їх похід на воєвідську хапатню з загальним обуреннем. А що учасники воєвідського равту були членами УНДА, найшлися і в лоні УНДА люди, що скликали чимскорше свою хотя некомплетну управу, котра шановних **„равтників" завісила в членських правах УНДО-ня** (Українського Національно-Демократичного Обєднання). Тоді вони допéрва почали звинятися, що вони — мовляв — так зле не думали, що то був лиш такий **„товариський"** крок без політичного значіння і таке інше. Але щож то за „товариський" крок міг бути? Чи панове Кості, Говиковичі та другі взагалі коли товаришували з паном ґрафом Дуніном-Борковським, зглядно — чи він товаришував коли небудь із ними, бував у них на хрестинах, на імянинах та на інших таких „оказіях"?

Певна річ, що можливі хотя не дуже похвальні — є і зносини товариські з Поляками зосібна, коли Українця родинні звязки з ними лучать, але торжественний **равт** у польського воєводи був виключно **політичною маніфестацією** і ті, що уважають себе за провідників поневоленого українського народа, мусіли преці відчувати, що таке „походженіє" на той равт було очивидним актом рабського піддання.

Ширша управа УНДО-ня змінила попередну ухвалу в тім напрямі, що „равтникам" дано **лише „упімнення"**. — У всякому разі зістали вони вповні скомпромітованими так, що воєвідські харчі їм на здоровля не вийшли.

Головним махером в устрою тої польонофільської маніфестації був редактор „Діла" др. Михайло Рудницький. Найцікавійша річ, що одиноким, хто в тій кумпанії підносив голос остороги — (мовляв, „чи то вже на часі?") був др. Найман, Жид, котрий від давна жив в дружбі з кружком д-ра Костя Левицького.

Тут належить напятнувати ще один факт. Сталося це з нагоди української хліборобської вистави в Стрию. Стрийські угодовці пішли так далеко, що з нагоди тої вистави просили польський уряд о субвенцію на її кошти, а діставши аж **три тисячі злотих,** віддячилися за це в той спосіб, що на відкритте виставки запросили польського міністра Майштовича, котрого п. Луцький, відкриваючи виставу, навіть торжественно повитав!

На диво дивне за то пониженне та зневаженне національної чести старшина УНДО-ня і доси не покликала п. Остапа Луцького перед дисциплінарний суд і навіть не уділила йому **„упімнення"**, хотя навіть старий Кость Левицький таке „упімнення" за своє равтолюбство обірвав. А безкарність О. Луцького і його кумпанів може бути заохотою до дальших угодових демонстрацій і актів.

Однакож зазначити треба, що нарід, зібраний при отвоpенню стрийської вистави, з великим обуренням приняв штучку О. Луцького з міністром, слідуючому по нім бесідникови д-рови Гарасимови взагалі не дав говорити, а третого бесідника, Павликовського, був би скинув з крісла, що служило за трибуну (!), коли би були поліцаї того крісла **не тримали...**

Попередно зазначили ми, що „равтники" ідучи на воєвідську хапатню в дечім помилилися, а в дечім ні. В чім помилилися — ми вже сказали, а в чім ні — скажемо тепер.

Отже не помилилися вони, припускаючи, що за їх демонстративно-хрунівський учинок не стрітькає їх негайно наглядна намацальна кара з боку обуреної української опінії. Вони знали, що будуть якісь протести, але знаючи безкровність української інтеліґенції а зосібна молодежи, вони не боялись якоїсь негайної, фізичної кари — і в тім не помилились.

У инших народів більше вражливих на нарушенне національного достоїнства було-б їх мордобитіє або і куля не минула.

У нас того не було, безкровність наша за велика, овечість рутенської природи побідила.

Але міг би хто сказати: а деж поділася ЗУНРО, то є „Західно-Українська Народно-Революційна Орґанізація"? Чиж вона не має в своїх рядах рішучих людий, що іменем народа виконали би вирок на тих, що своїми ногами потоптали достоїнство нації?

Оскільки доходять нас вісти, то так зле не є і організація та розпоряджає немалою громадою людий готових на всьо, на всяку жертву, до свого власного життя включно. Старшина однак ЗУНРО-ії була тої думки, що не може своїх визначних членів демаскувати через того рода поменші акції, як фізичне покаранне негідників з власної нації, бо мусить ті сили резервувати на важнійші революційні акції.

Але чи ЗУНРО і на далі буде держатись такої тактики і не возьметься до острого карання також винуватців ґрасуючих в рядах самої української суспільности — це вже є друге питанне, на котрого рішенне впливу не маємо.

У всякому разі маймо й тут повне довіре, що **народні местники** зорґанізовані **в ЗУНРО-ії** свою велику і святу задачу сповнять точно, відповідно до своїх сил і свого найліпшого знання та відповідно до своїх горячих революційних почувань.

В. Будзиновський.

PRAWEM I LEWEM. 1)

Всі невдачі визвольних стремлінь Українців по прилученню в роках 1387—1569 України до Польщі; господарський, духово-культурний та національний занепад в польськім віці історії України зрозуміємо тільки тоді, коли будемо знати:

1) яка була територіяльно-політична структура Польщі;

2) яке було правно-державне становище поодиноких земель польської корони, отже й поодиноких українських земель;

3) яка була соціяльна структура населення на землях Польщі;

4) яка була участь поодиноких суспільних груп населення в державнім життю;

5) яке було цивільне і карне право, яка була судова процедура в цивільних і карних спорах;

6) яка була екзекуція судових рішень, королівських декретів і взагалі заряджень державних урядів.

Все те треба дуже добре знати і так вдуматися в ті часи, щоби події, стремлінь історичних акторів, їх тактики і їх успіхів чи невдач не оцінювати умом, який за вихідну точку своїх міркувань бере нинішну структуру держав, нинішну суспільну структуру народів і нинішні державні інституції з їх компетенцією та силою.

Територіяльна структура польської держави була така, що Польща не була **поділена** на менші адміністративні території (як приміром Франція), але з них була **зложена** (як давна Австрія). Ті територіяльно-адміністративні частини Польщі були нічим иншим, як територіями князівств, що одно по однім приходили під владу короля Польщі. Прийшовши до польської корони, ті колишні суверенні князівства стали, котрі більші, звятися воєвідствами. Менші, або й частини воєвідств звалися землями.

Правно-державно, воєвідства і землі Польщі були далі суверенними державами. Кожде воєвідство чи земля мали окрему власну адміністрацію, окреме власне судівництво, окрему власну військову орґанізацію, окрему власну скарбовість і окреме власне парляментарне законодавство (в соймиках і в соймовім „вето!"), необмежене застереженнем королівської санкції.

Ті окремі і суверенні державноправні територіяльні орґанізми були злучені в одну правнодержавну цілість, і майже тільки теоретично, бо тільки: а) назвою „річ посполита польська"; б) особою короля майже без ніякої власти; в) державним соймом, котрого ухвали проти волі одного воєвідства, чи одної землі („вето!") були неважні.

В часах, коли українські землі відходили — одні до Польщі, другі до Литви, Українці вже були поділені на суспільні верстви, але між ними ще (!) не було законеої межі, зборонюючої чи утруднюючої перехід з одної верстви до другої. Прийшов хлоп, або міщанин до великого маєтку, то ставав боярином (шляхтичем). Як боярин збіднів, то сходив на малоземельного хлопа, або й пролетаря. Сортуючи українську суспільність згрубша, ми мали три головні, законно ще не розмежовані і не скаменілі верстви: боярську, хлопську і міщанську. У сій послідній були головно ремісники і купці. Всі три верстви були свобідні, не було ніякої законної зависимости осіб з одної верстви від осіб з другої.

Окрім тої свобідної суспільности були ще несвобідні і невільники — головно воєнні і ті, котрі втратили волю на основі законів про довги. Між свобідними і несвобідними не було такої законної межі, котра унеможливлювала би перехід від одної ґрупи до другої. Несвобідний вертав до свободи, коли вступилася причина його поневолення, або коли невільник викупив себе.

Боярство стало визискувати свою економічну й мілітарну перевагу над дрібними хліборобами і свою адміністративну владу над громадами. З того стала вироблятися і кріпшати, хоч незаконна, але фактична зависимість цілих сільських громад від їх, чи від найближшого боярина. Коли би Україна була жила довше власним державним життем, то наведені факти були би закріпилися в закон. І в українській державі було би прийшло до закріпощення селянства боярством, до усталення межі між одною суспільною верствою і другою, до законного поділу сільської части української суспільности на дві верстви: поневолену хлопську і пануючу боярську. За українських часів до сего не прийшло, бо Україна впала ще заки сей, вже розпочатий процес, довершився.

Що скінчилося за української державности, се виросло і доспіло за державности польської. Використовуючи свою адміністративну владу, свою маєткову і збройну перевагу над громадами дрібних хліборобів, шляхтичі Польщі стали власниками всеї громадської території. Початкові данини і деякі повинности селян в користь адміністратора громади й оборонця землі закріпляються в панщину. Всіх людий, що сиділи на заанектованій шляхтичем території, шляхтич перемінює в свою власність, в свій живий господарський інвентар. Невільники зіллялися з закріпощеним хлопством. Хто по заведенню кріпацтва осів на земли шляхтича, той тим самим ставав крепаком того шляхтича. Шляхтич мав право робити зі своїм хлопом все те, що йому було вільно робити з иншим робучим інвентарем шляхтича, приміром—з конем.

Все те, до чого за України зачало йти фактично, в Польщі введено і закріплено законно, бо в польських землях Польщі цілий сей процес вже був завершений. Ще в другій половині чотирнацятьсотих років дрібне польське селянство було рівною і майже рівноправною верствою. Коло р. 1573 закріпощенне вже було повне. Соціяльна структура польських земель перекинулася на українські землі. Таким способом все хліборобське населенне поділилося на дві суспільні верстви: на вільну шляхту з повним правом власности посіданих земель, з правом власности на хлопські землі в громаді шляхтича, і на панщинних хлопів, прикріплених до посілости шляхтича.

Річний дохід з одного хлопа, себ то вартість його панщинної роботи і його данин цінено здебільша на 24 злотих. з примірів наведених в актах воєвідства Руського з років 16-сотих довідуємося, що хлоп мав до десятькратну вартість робучого вола, який цінився до 30 злотих. Хлопа цінено на 100 до 300 злотих. Як високо ціновано вартість хлопа, свідчить також окуп, який хлопи давали панови, щоби дістати волю. В р. 1648 Ян Мишковскі дає хлопови волю за бочку вина вартости 200 зл., за рушницю „і инші специяли для жінки". В р. 1624 хлоп Проць Бродич купує волю, платячи панови Сілецькому 13 зл.

Паном громад, котрі не мали або втратили власного пана (головно громад княжих) став король, або шляхтич, котрому король громаду дарував, або виарендував, або доходами з неї платив за виконуванне якогось уряду. Королівщини на українських землях займали величезні простори. В Руськім воєвідстві займали 440 квадратових миль, себ то третину воєвідства. На Подніпровю королівщини були ще більші.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДЕТРОЙТ, МИШ.

Більш активности.

Переходжу я улицею й стрічаю Степана з польською ґазетою в кишені та кажу: „Гаразд, земляче! Може ви де були та чули що нового?" А він каже мені: „Маю тут польську ґазету й вона жалується на Поляків. Бачите, мали Поляки свій „Теґ Дей" і тепер жалуються, що їх краяне давали мало на своїх земляків, потерпівших від повені, бо кидали лише по 5 ц. А далі пише ся ґазета, що на потерпівших складали Поляки по 5 ц., а на пиятику мають вони десятки долярів і напиваються по кутах".

На се відповів я Степанови, що Полякам не треба дивуватися й не треба брати собі їх за примір. Се наші вороги.

Ми самі повинні давати з послідного й ратувати своїх земляків перед голодовою смертю й перед холодом і нуждою, бо повінь забрала їм всьо, що мали. От бачите, кажу я дальше, приходить до мене часопис „Жіноча Доля" з Коломиї, який описує, як повінь заливала хати по селах. В одній хаті повінь забрала малу дитину з колискою й та колиска плила по воді мов човен. Ту колиску побачили люде з других сіл і витягнули її з води разом з живою ще дитиною. І тепер не знають, чия то дитина й де її родичі. Може потонули, а може ще жиють. Як вода забирала хати, то другі люде бачили, що вода забирала деякі такі хати, у яких ще світло блимало. І несподівано, коли дерево або великий камінь вдарив о хату, світло гасло, а з ним гасло також і людське життя. І Степанови здрігнулося серце й він просив, щоби більше за се не говорити. Він сказав, що наші товариства давали 15 м. м. баль на допомогу потерпівшим від повені й він взяв у нім участь, позичивши собі 2 доляри. Заплатив він доляра за вступ і думав, що другого доляра дасть на потерпівших від повені, коли зарядиться збірку. На його здивування ніякої збірки не було. І гуляли урядники товариства й веселилися при смердячім муншайні, але за Старий Край забули. Другі товариства балів не уряджували, не гуляли, муншайну не пили, а зібрали сотки долярів на потерпівших від повені. З часописей видимо, що ріжні товариства по инших місцевостях святкували Першого Падолиста й збирали датки на інвалідів, а в нас у Детройт Перший Падолист перейшов незамітно, ніхто не згадав про наших героїв, так, якби їх не було і якби вони не доконали геройських діл. На 30 м. м. скликали наші Українці збори в справі „Обєднання" в Детройт. Казали, що їм задалеко їхати на Конґрес до Филаделфії. І чи це раціональне говорення? З такого говорення вислід такий, що люде байдужніють. А нам треба активности і це повинні мати наші передові люде на приміті.

Петро Лобур.

ІСТПОРТ, Л. АЙ.

Листопадове свято.

У нашій громаді, за приміром инших місцевостей, відсвятковано у неділю, 13. падолиста, Листопадове Свято. Наш парох, о. М. Левицький, виголосив по Сл. Божій коротку промову, у якій згадав про рідний край. Він сказав, що наші Укр. Січові Стрільці, які віддали своє здоровля в обороні вітчини, тепер терплять великі недистачі під ляцькою владою. Дальше взивав він усіх Українців до обєднання й згоди, бо лише обєднання Українців як тут на американській землі, так і на рідній землі уможливить нашому народови дійти до кращої будуччини й до вибореня собі свободи. На візвання священика зложили тутешні Українці свої жертви як на інвалідів, так і на поводян у ріднім краю.

Тутешня громада, хоч невелика, однак завдяки патріотичній праці о. М. Левицького складає завжди свої жертви на поміч Старому Краєви. Тутешні люде маються добре й моглиби складати більші жертви на народні цілі, однак богато з них спольщилося, а деякі збайдужніли для рідного краю. Треба тому богато ревної праці й посвяти, щоби їх привернути до свого народу й церкви. Не від річи буде згадати, що наш священик вже від кількох неділь заохочує тутешніх громадян, щоби вступали до нашого батька, У. Н. Союза й старалися оснувати тут відділ Союза.

Громадянин.

Біда чоловікови, що числить на підмогу своїх дітей.

Брехня має короткі ноги.

Біда свекрусі, що має мешкати у домі свого зятя.

Жінки є на світі на те, щоби говорили, а мущини на те, щоби працювали.

Корова може бути чорною, одначе її молоко буде завсіди біле.

Жалуйся перед тим, що може помогти тобі.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

(ПРОТОКОЛ НАРАД).

(8)

СПРАВА ДОМУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ.

Гр. Буката доказує, що право до дому Українського Народного Комітету має весь український загал у Злучених Державах, і радить вибрати тіло, уповноважнене до відобрання маєтку від одиниць, що забрали в свої руки заряд та заряджують домом без контролі. В кождій громаді треба скликати віча, зібрати підписи жертводавців на „Український День" та передати сі заяви вибраному тілу, яке має поробити відповідні кроки до перебрання дому, а в разі потреби піти й на судову дорогу.

Гр. Ревюк: Дискутантам треба держатися фактів та ставити конкретні пропозиції, як рішити справу. Треба числитися з фактом, що після американського закона право до дому мають ті, з чиїх гроший куплено сей дім. Сей дім куплено за гроші тих, що складали жертви в український „теґ дей" на руки Українського Народного Комітету. „Обєднанне" не має ні права ні бажання перебирати дім на себе. „Обєднанне" добивається, щоби жертви з „теґ дею" були вислані на місце призначення. „Обєднанне" могло візвати тих, що мали право, щоби вони зі свого права скористали. „Обєднанне" се зробило: воно зорганізувало комітет тих жертводавців „теґ дею", що давали на руки Комітету, який мав добиватися громадянської контролі над зарядом та виконання волі жертводавців. Комітет жертводавців переконався, що зарядчики дому не хочуть піддатися під публичну контролю, і тому комітет побачив, що справа може дуже легко опертися о суд. Щоби мати допомогу від громадянства для суджения справи, комітет жертводавців віднісся був до жертводавців, але сі справу перемовчали. Чоловік, що приглядається справі з боку, мігби набрати переконання, що був. жертводавцям та тим усім людям, які кричать проти розкрадання народних гроший, але ні пальцем не хочуть рушити, щоби сьому покласти конець, кричуть не на те, аби справу полагодити й лихо направити, але тільки на те, щоби виправдати своє неробство для народної справи та свою скупість для народних цілий. Сим людям треба, щоби свідоме громадянство перестало добиватися народного добра, затопленого Українським Народним Комітетом у дім, бо тоді справа останеться невирішена во віки й вони во віки будуть мати виправданнє для свого громадянського неробства та скупости. З другої сторони того, щоби свідоме громадянство перестало добиватися впорядковання народного добра, потреба тим, що користають з народного добра та заряду ним. Власне проти одних і проти других мусить „Обєднанне" повести солідну та невступаючу працю. „Обєднанне" мусить сказати й хруням, яким треба скандалів при заряді народним маєтком, і тим, що хочуть безконтрольно заряджувати народним добром, що воно своєї акції не покине, поки не вичистить сеї стайні. „Обєднанне" свідоме, що за його роботу будуть сипатися на нього напади зі сторони хрунів та безконтрольних зарядців та їх наймитів, але се „Обєднання" не відстрашить. „Обєднанне" знає, яку воно роботу має робити, і воно ні трохи не дивується, що його за те нападають ті, яким се не на руку.

Гр. Шабатура: У звіті уступаючого голови „Обєднання", о. Сполітакевича, сказано було, що богато людий вимавляється від складання жертв на рідний край, показуючи пальцем на сей нещасний дім у Ню Йорку, званий нині справді нещасним сирітським домом. Ті люди, що виправдуються скандалом з грішми, втопленими в сей дім, є справдішні хруні. Люде, які заряджують домом без контролі, та не викінчують справи, теж заслугують на осуд як народні шкідники. Український Комітет, який він не бувби, все таки добре знав, яка то небезпечна безконтрольна господарка публичними грішми. Тому Український Народний Комітет на своїм послідні засіданню перевів ухвалу, яка приказала передати сирітські гроші, себто дім, куплений за сі гроші, слідуючій народній організації. Я знаю про сю ухвалу, бо я був членом контрольної комісії У. Н. Комітету. Ставлю внесок, щоби „Обєднанне" добивалося передачі на себе дому бувшого Народного Комітету на основі послідної ухвали Комітету; щоби в разі потреби „Обєднанне" пішло на судову дорогу, а коли буде треба гроший, завязало специяльний фонд на видатки; щоби, перебравши дім, продало сейчас сей дім, а одержані з продажі гроші дало на ті народні цілі, на які були зібрані жертви, що пішли на його закупно.

Гр. Грицей; Стверджую слова гр. Шабатури. Я пригадую собі зовсім певно сю ухвалу. Ся ухвала певно й є записана в протоколах, які забрав пан Добрянський. Колиб там її не було, або якби не було протоколів, то люди, які були на послідні засіданню У. Н. Комітету, легко в разі потреби се докажуть своїми зізнаннями. Ухвала говорила, що кожде тіло, яке буде слідувати по Українськім Народнім Комітеті, має право перебрати сирітський дім. Ставлю отже внесенне, щоби „Обєднанне" занялося сею справою та щоби конґрес вибрав комітет з трох людий, якиймавби зібрати докази сеї ухвали та дати „Обєднанню" право добиватися на тій основі прав до заряду та викінчення справи з домом у Ню Йорку.

Гр. Близнак: Я бачу, що на сали нарад є присутний гр. Лотоцький, послідний голова Українського Народного Комітету та член теперішнього заряду дому.

Гр. Лотоцький: Дім Українського Н. Комітету, коли Комітет розвязався, через морґеджі не представляв вартости більше як 8 тисяч долярів. Комітет лишив на сему домі зобовязанне вислати до краю 23 тисячі долярів. Кураторіюм, якому Комітет передав заряд, розвязалося, і лишилися при заряді лишень трое людей: п. Добрянський, о. Лотович і я. Коли нарід домагався, щоби сей дім продати та викінчити справу, щоби вона більше не псувала народної роботи в Америці, тоді сей заряд дому виставив дім на продаж. Колиб сей дім тепер продати, то лишилобися для висилки до краю яких 14,000 долярів. Але до закупна дому ніхто не зголошувався ні з Українців, яким заряд дає першеньство, ні з чужинців. Через те справа ще не викінчена.

Гр. Ядловський: Я знаю зовсім певно, — і можу се зовсім певно доказати, — що заряд дому Українського Народного Комітету дістав був оферту на сей дім на 25,000 долярів. Знаю також, що коли я звертався до заряду дому в Ню Йорку, чи ся оферта буде принята, то мені зі заряду сказали, що вони її не приймуть, бо вони мають другу оферту, а саме на 27,000 долярів. На тій основі дому не продано тим, що жертвували 25,000 долярів. Однак, не продано також нікому. Чи заряд мав справді таку другу оферту на 27,000 долярів чи се тільки так видумано, годі визнатися.

(Далі буде).

На світі є стільки добрих мачух, скільки є білих круків.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

АЛТУНА, ПА.

Жертви на потерпівших від повені від укр. гр. кат. парохії в Алтуна, Па.

В Алтуні, Па., живе лише горсточка Українців. Маємо свою церкву Зач. Пр. Діви, однак не маємо сталого священика. Доїздить до нас кілька разів у місяць о. Пик з Филаделфії. Дня 16. жовтня виголосив о. Пик проповідь, у якій візвав своїх парохіян, щоби зложили свої жертви для наших братів і сестер у Галичині, що потерпіли від страшної повені й лишилися без даху над головою, без одежі й без куска хліба.

По Службі Божій церковний комітет занявся збіркою, коли люде виходили з церкви. Зібрано $28.60. Зібрані гроші вислано до „Обєднання". Збірку будеться продовжати. Досі зложили слідуючі жертводавці: Ст. Бурка 5.00; по 2.00: П. Арабчук, А. Лаврук, І. Горон, П. Назарук; по 1.00: О. Дичко, І. Висоцький, Гр. Сеньків, Анд. Морекан, Ник. Олійник, Ів. Потопа, Ник. Крамар, Пав. Бурка, Франціщка Бурка, Йосифа Сеньків, Гн. Сеньків, К. Марчишин, Ів. Мельник; С. Куник 50 ц.; дрібними датками 2.10. Разом $28.60.

За Комітет Церковний:
Іван Висоцький, предс.;
Павло Патроник, касієр;
Пилип Назарук, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Гр. кат. громада для потерпівших від повені.

Дня 2. жовтня відбулися збори парохіян церкви св. Николая в справі несення помочі потерпівшим від повені. На сих зборах вибрано комітет з чотирох членів. До комітету війшли: Юрій Грицай, Томко Вітковський, Іван Макаровський і Василь Перець.

Жертвували: Укр. гр. кат. парохія св. Николая $25.00; Товариство ім. І. Франка 15.00; зложили по 5.00: І. Дух, В. Чучман, М. Мельничук; по 3.00: І. Михальчишин, Ю. Грицай; по 2.00: В. Вовнянка, А. Гулик, Ст. Коніцький, К. Ґнип, П. Кожух, І. Кожух, Т. Сюрко, П. Сернюк, о. І. Шуховський, Н. Вільчинський, З. Колодиньчук; по 1.00: В. Михалюк, В. Труфин, Ігн. Бабяк, О. Калюга, Г. Бодак, Т. Вітковський, П. Дворянин, Д. Митулінський, А. Ґарбузінський, Ф. Парій, Д. Бодак, Д. Зінюк, Г. Ференц, Г. Медвідь, І. Малюкевич, П. Підлиський, Г. Года, М. Коропіта, М. Сивик, О. П., Ю. Вартона, О. Базарніцький, М. Тирнавський, Д. Данилович, Д. Підлиський, Ст. Комаринський, В. Ференц, С. Рикуник, П. Пех, В. Перець, І. Макаровський, О. Юркевич, П. Лемішка, Й. Юркевич, К. Орищин, Й. Базарніцький, Н. Косован, Ст. Цюпка, І. Польовий, П. Коніцький; по 50 ц.: М. Пушкар, М. Климків, І. Голубець, В. Ґрінюх. Разом зібрано всіх жертв $125.00. Збірка буде продовжуватись.

Кличемо до тих, що ще не дали, а також тих, що вже дали, щоби не дали вмерти голодовою смертю своїм братам.

Гроші вислано до Обєднання.

Комітет.

МОСКЕҐОН, МИШ.

Відділ У. Н. Союза, ч. 131, для потерпівших від повені.

Згаданий відділ порішив на своїх місячних зборах прийти з помочею потерпівшим від повені на Західній Україні.

Вибраний комітет зібрав датки від слідуючих жертводавців: Б. Ґжим 1.00; Ів. Горин 50 ц.; К. Ружицький 1.00, Д. Пронюк 1.00; о. П. Семенський 2.00; Ф. Думний 1.00; А. Думний 50 ц.; С. Шеремета 1.00; С. Варга 50 ц.; А. Клінґ 25 ц., І. Здирко 25 ц.; О. Жура 50 ц.; Анна Ільків 25 ц.; Тов. Просвіта з забави 13.63; з церковної таци 4.66. Разом $28.03; кошт і оплата 21 ц.

Вислано до Обєднання $27.82.

Ще зложив Ф. В. 25 ц.

Уряд товариства складає отсим подяку членам і членкиням за попертя у сій справі; з окрема дякує товаришкам Альфі Ружицькій і Юлії Лавренчук за збирання жертв, та Антонови Марчукови, Миколі Ількову й Т. Бойкови за поміч в забаві. Рівнож дякуємо жертводавцям і гостям на забаві, а тов. „Січ" (Роб. Клюб) за відступлення безплатно галі на сю ціль.

За уряд тов. Просвіта, від. 131 У. Н. С.:

Казимир Ружицький, секр.,
Дмитро Пронюк, предс.

ІСТОН, ПА.

Відділ Союза й члени жертвам повені.

На мітинґу Товариства ім. Богдана Хмельницького, ч. 137 У. Н. Союза, відділ і члени зложили для потерпівших від повені в Галичині:

Тов. ім. Б. Хмельницького $25.00; Ф. Саґатий $5.00; М. Підгайний $2.00; по $1.00: В. Беднарський, М. Колодруб, М. Заґоройко, Т. Кульчицький, Ів. Осьцюк, М. Федорчак, Дм. Кручовий, В. Савчук, Ів. Турчинський; по 50 ц.: Іл. Вересюк, З. Загачевський, Ф. Маліщевський, Ів. Рудавський, Гр. Яворський, Я. Стойкевич.

Разом $44.00.